

De gouden baard

Over het boek

Auteur: Klaas Verplancke

Illustrator: Klaas Verplancke

Uitgeverij: Querido

Over de maker

Klaas Verplancke is één van de bekendste Vlaamse illustratoren. Hij illustreert voor tijdschriften en maakt boeken in alle genres en voor alle leeftijden. Hij won verscheidene belangrijke prijzen in binnen- en buitenland zoals de Bologna Ragazzi Award, de Boekenpauw en de Boekenwelp. Hij gebruikt verschillende technieken en probeert steeds humor te integreren. Hij illustreert niet alleen, hij schrijft ook. Zijn boeken werden al in 60 talen vertaald.

Bronnen: https://nl.wikipedia.org/wiki/Klaas_Verplancke

Meer weten: www.klaas.be

Korte inhoud

In dit sprookje ziet de koning zichzelf en zijn gouden baard zo graag dat hij om de vijf minuten in de spiegel kijkt. Hij en hij alleen mag een baard laten groeien. Wie het toch waagt om haren op de kin of de bovenlip te laten staan, wordt in stukjes geknipt met een nagelschaartje. De koning wordt zelf slachtoffer van zijn eigen dwaze wetten.

1. VOOR HET LEZEN

MATERIAAL:

- een Nederlands woordenboek of laptop / tablet
- een sleutel met een baard of afbeelding in bijlage
- andere afbeeldingen in bijlage
- een nagelschaartje

- Toon de kaft van het boek.
- Dit verhaal is een sprookje.
 - Kennen jullie nog andere sprookjes? (Roodkapje, Sneeuwwitje, De drie biggetjes,...)
 - Hoe begint een sprookje meestal? (“(Heel) lang geleden” of “er was eens”)
 - Is een sprookje iets wat echt gebeurd is? (neen)
- Sta stil bij de maker van het boek.
 - Wie heeft het boek geschreven? (Klaas Verplancke)
 - Wie heeft de illustraties gemaakt? (Klaas Verplancke, omdat hij voor tekst en illustraties zorgde, staat zijn naam maar één keer vermeld. Klaas Verplancke is één van de bekendste illustratoren van België en won al veel prijzen in binnen-en buitenland.)
- Lees samen de titel.
 - Wat is een baard? (haar dat op de kin groeit)
 - Kennen jullie mensen met een baard? Wie? (eventueel mensen uit de kennissenkring, maar evengoed Sinterklaas, de kerstman,...)

- Kan een baard ook iets anders zijn? Zoek het woord samen op in een woordenboek of online ([Gratis woordenboek | Van Dale](#))
- Wat kan een baard nog zijn? (de baard van een sleutel, de baard van een walvis, de baard van een mossel).
 - Toon de sleutel (of eventueel de afbeelding in bijlage) en wijs de baard aan (het stukje dat in het slot past en het slot dus open en dicht kan doen).
 - Toon de afbeelding van de walvis (zie bijlage) en wijs de baard aan. Sommige walvissen hebben tanden, maar de walvissoorten die geen tanden hebben, hebben een soort van zeef in hun bek die het eten zeeft. Dat is de baard.
 - Toon de afbeelding van de mossel (zie bijlage) en wijs de baard aan. Dat is het stukje (allemaal draadjes) waarmee de mossel zich vastmaakt op een steen in de zee.
 - In dit boek gaat het vooral over de baard die op de kin groeit, maar we komen ook één van deze andere betekenissen tegen. Dus luister en kijk straks maar goed tijdens het voorlezen.
- Wat betekent “De baard in de keel krijgen”? (Jongens die een zwaardere stem krijgen)
- Samen met een baard speelt dit voorwerp ook een belangrijke rol. (Leg het nagelschaartje op de tafel). Iemand een idee waar deze schaar voor dient? (Het is een nagelschaartje en dient om je nagels te knippen)

2. TIJDENS HET LEZEN

MATERIAAL:

- een wereldbol
-
- Zorg ervoor dat de kinderen jou en het boek goed kunnen zien als je voorleest. Het is de bedoeling dat de kinderen de illustraties zien en tegelijk de tekst horen. Dus niet eerst lezen en dan de illustraties tonen. Dit vraagt wat voorbereiding. Hou het boek rechtop op je schoot en lees de tekst ondersteboven. Een andere mogelijkheid is dat je het op een tafeltje of kastje zet zodat je zelf naast het boek kan zitten.
 - Lees rustig voor zodat de kinderen de tijd krijgen om de illustraties te bekijken. Het zal niet nodig zijn om vaak te stoppen tijdens het voorlezen om duiding te geven. De tekst en illustraties zijn duidelijk genoeg. De verhaallijn is gemakkelijk te volgen.
 - Het boek heeft geen paginanummers, het blad met “Lang, lang geleden, toen bijna iedereen nog dacht dat de aarde zo plat was als een pannenkoek” wordt daarom p.1.
 - Voorlezen: p.1-4 (titelblad): toon de wereldbol. Vroeger dacht men dat de wereld plat was en dat je eraf kon vallen, maar wij weten natuurlijk al lang dat de wereld rond is. (Je kan eventueel België aanduiden, maar laat dit niet te veel tijd in beslag nemen). Laat de wereldbol in de buurt staan.
 - Voorlezen: p. 5-6
 - Voorlezen: p.7-8: laat de kinderen voorspellen wat er zal gebeuren met de personages op deze dubbele bladzijde.
 - Voorlezen: p.9-10: laat de kinderen ondertussen ontdekken welke verschillen er zijn met de dubbele bladzijde ervoor. Laat de kinderen eventueel benoemen wat ze zien en blader wat heen en weer tussen pagina's 7-8 en 9-10. Merk op dat de piraat op een laddertje staat en niet zo groot is als eerst leek, ook de baard van de middelste man is een regenwolk geworden, verwijst naar de baard van de walvis uit de inleiding van daarnet. Indien nodig kan je uitleggen dat een barbier een soort kapper is die baarden en snorren knipt en verzorgt.
 - Voorlezen: p.11-12: sta kort stil bij de baarden en snorren die uit de schilderijen werden geknipt door de wachter rechts beneden.
 - Voorlezen: p.13-18: draai demonstratief het boek mee rond en verwijst eventueel nog eens naar de wereldbol.
 - Voorlezen: p.19-28: roep wat er geroepen moet worden en draai het boek weer rond tijdens het voorlezen.
 - Voorlezen: p.29-30
 - Wie zou de eigenaar van de baard zijn? (alle antwoorden zijn goed, maar je mag er wel vanuit gaan dat de kinderen doorhebben dat de koning zelf verknipt zal worden)
 - Voorlezen: p.31-32

3. NA HET LEZEN

MATERIAAL:

-
- het nagelschaartje

 - tekenpapier

 - kleurpotloden, stiften, verf,...

 - speed domino blokjes / kapla blokjes / bibboeken

 - gekleurd papier

 - scharen

3.1. Verhaal

- Wat vinden jullie van het einde van dit sprookje (eigen antwoord, alle antwoorden zijn goed)
- Had je verwacht dat de koning echt gestraft en gedood zou worden?
- Sprookjes hebben geregeld een gruwelijk einde. Welke voorbeelden kennen jullie nog? (de wolf van Roodkapje verdrinkt nadat er stenen in zijn buik gestopt werden, de heks in Hans en Grietje belandt in de oven, de reus in Klein Duimpje eet z'n eigen dochters op,...)
- Wat vinden jullie van het gedrag van de koning? (Hij beslist alleen, hij is heel ijdel,)

3.2. Illustraties

- Welke kleuren vielen het meest op in dit boek? (goudgeel en appelblauwzeegroen)
- De koning wordt op geen enkele bladzijde volledig getekend. Waarom zou de illustrator dat doen denk je? (alle antwoorden zijn goed, het duidt aan hoe "slecht" hij is, hoeveel hij te zeggen heeft, hoe "groot" en almachtig hij is)
- Neem het nagelschaartje terug op de tafel. Ook dit schaatje is nergens te zien in het boek. Toch is het op p.31-32 duidelijk dat er geknipt wordt. Waaraan zie je dat? (door de kriskras haren, zwarte stukjes, de rode handen,...)
- Neem p. 33-34. Ook na het verhaal lopen de illustraties door. Wat kan je afleiden van de illustraties? (De baard van de koning wordt weggeveegd en de geit heeft weer een sik. Dat betekent dat de wet aangepast wordt en dat iedereen terug een baard mag hebben.)

3.3. Evaluatie

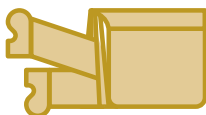
- Hoeveel punten op 10 krijgt het verhaal van jou?
- Wat had er anders moeten zijn zodat je een punt meer had gegeven?
- Hoeveel punten op 10 krijgen de illustraties van jou?
- Wat had er anders moeten zijn zodat je een punt meer had gegeven?

3.4. Creatieve verwerking

- Beeld
De koning wordt nooit volledig afgebeeld. Toch kunnen we in het boek meerdere lichaamsdelen van de koning zien.
→ Hoe zou de koning eruit zien als jullie alle lichaamsdelen samenvoegen en zelf aanvullen wat er ontbreekt?
- Domino
De koning had wel een erg lange baard. Laat de juryleden met dominoblokjes een lange rij maken door de bibliotheek/school. Op het eind is het de bedoeling dat het eerste blokje aangetikt wordt en dat de rest dan ook omvalt. Je zou zo'n domino ook kunnen maken met boeken die je rechtzet.
- Knippen
Het nagelschaartje kreeg ook een belangrijke rol. Ga creatief aan de slag en maak knipfiguren naar keuze of maak een ketting van mannetjes zoals in het filmpje.
<https://nl.wikihow.com/Een-ketting-van-papieren-poppetjes-maken>

4. VERDER LEZEN

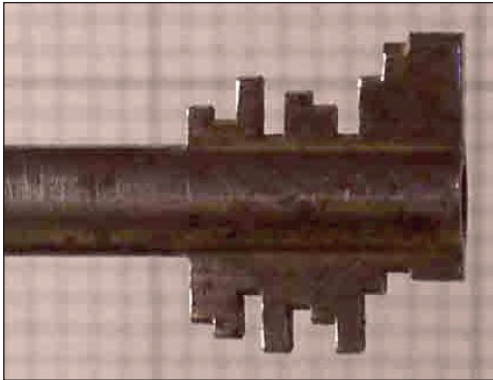
- Nopjes / Klaas Verplancke (De Eenhoorn, 2005)
 - Het bos slaapt / Rébecca Dautremer (Davidsfonds, 2017)
 - Viktor / Jacques en Lise (Van Halewyck, 2018)
-

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de juiste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

Bijlage

baard sleutel

Bijlage

baard walvis

baard mossel

